

TUINBOUW Sector heeft heeft last van lage prijzen en hoge energielasten

Driehonderd tuinders in acute financiële nood

Ongeveer driehonderd Nederlandse tuinders staat het water tot aan de lippen. De reden: een combinatie van hoge energieprijzen en lage inkomsten.

door **Jos Bouten**

Alles wat speelt, speelt zich niet in de openbaarheid af. Er staat nu al een aantal bedrijven te koop. Als banken ook gaan verkopen, gaan de prijzen van bedrijven onderuit. Daarom proberen de banken de rust te bewaren, want volgend jaar kan de situatie heel anders zijn. Het is zonde om nu alles in de verkoop te zetten.” Hoofdbestuurder Bill Steenks van de LLTB antwoordt op de vraag waarom er in deze loodzware tijden voor de tuinbouw zo weinig bedrijven failliet gaan. Steenks speelt een prominente rol in de landelijke organisatie LTO Glaskracht. Zo prominent dat hij regelmatig aan tafel zit met minister Gerda Verburg om een oplossing te zoeken voor de enorme financiële problemen waarin de tuinbouwsector verkeert. En dan hebben we het nog niet over de mogelijke gevolgen die de kredietcrisis teweeg zal brengen. Vijf procent van de zesduizend bedrijven heeft acute nood. Vijftien procent zal dit jaar stoppen, normaal is dat vijf tot zeven procent. De bedrijven hadden het, leggen

De tuinbouwsector in Nederland beleeft moeilijke tijden.

foto **Lé Giesen**

Steenks en vakgroepsecretaris ir. Annemie Hermans uit, al lastig door de enorm gestegen energieprijzen. Kostte een kuub gas in 2002 nog 11 cent, dit jaar lag dat bedrag op 40 cent en nu is dat een kleine 30 cent. Voor de Limburgse tuinders, die alles bij elkaar bijna duizend hectare bewerken, een extra kostenpost van veertig miljoen euro en landelijk van zelfs vierhonderd miljoen. De gasprijs, zo klaagt Steenks, zou gezien de enorme daling van de olieprijs de laat-

ste weken een stuk lager moeten zijn. De NMa is gevraagd uit te zoeken hoe het kan dat de gasprijs niet meer is gezakt. De tuinders hebben bovendien dit jaar bar weinig geld gebeurd voor hun producten. Voor bloemen en planten spelen conjuncturele aspecten een rol. Bovendien is het aanbod uit Afrika aan het toenemen en neemt de export af. Steenks: „Piekmomenten blijven, maar het wekelijkse bloemetje wordt nu tweewekelijks.” In de groentesector

speelt een ander probleem: het aanbod is te groot, er is te veel productie. En daar maken de AH's, Lidl's, Aldi's en Super de Boers uiteraard handig gebruik van. Al met al hebben bedrijven die veel energie slurpen, bijvoorbeeld die met assimilatieverlichting, het moeilijk. Dat geldt ook voor de tuinderijen zonder een zogeheten WKK-systeem, waarbij overtollige energie kan worden verkocht aan Essent. Maar ook bedrijven die wel zo'n systeem hebben, kunnen pro-

blemen hebben want Essent heeft niet genoeg capaciteit om alle energie op te nemen. Een kwestie overigens die de tuinders binnen enkele maanden opgelost willen zien. Verder zijn de bedrijven die zwaar hebben geïnvesteerd, in de gevarenzone. „Twee of drie slechte jaren kan je niet hebben. De kleine bedrijven niet, maar ook niet de grote moderne toko's niet”, zegt Steenks. Zoals gememoreerd zit die regelmatig met de minister aan tafel om de gevolgen voor de tuinbouwsector zo beperkt mogelijk te houden. De tuinders willen meer subsidie om energiebesparende maatregelen te kunnen treffen. Overigens heeft de minister de borgstelling voor een bankgarantie per bedrijf al verhoogd van 450 naar 600.000 euro. Verder eist LTO Glaskracht dat er een financieringsfonds komt met daarin 50 miljoen euro. Zo komt er ruimte voor bedrijven om te investeren in het verduurzamen van een onderneming. De minister eist, zo weet Steenks, ook iets terug van de sector. Die moet, zo heeft zij LTO-Glaskracht gezegd, wat doen aan de afzetkant. Zoals gezegd zijn de prijzen van groente laag omdat de verschillende afzetverenigingen en veilingen tegen elkaar uit worden gespeeld door de supermarkten. Samenwerking zou dat effect kunnen verminderen. Voor Steenks is zo klaar als een klontje dat de minister wat moet doen. „Als de tuinbouw stopt, stopt de hele keten. Soms heb je tijdelijk hulp nodig. Als de overheid iets kan doen voor de financiële sector, dan moet dat ook lukken voor de land- en tuinbouw.”